

Redakce vám předkládá celý článek PhDr. Jaroslava Jandy, který z funkce zástupce náměstka ministra obrany měl zásadní význam na obnovení Vojenských rozhledů. Článek byl zveřejněn v posledním čísle časopisu Vojenská mysl.

VOJENSKÁ MYSL Č. 10/1991

NA PRAHU VYDÁVÁNÍ VOJENSKÝCH ROZHLEDŮ

PhDr. Jaroslav Janda

Tímto číslem uzavíráme vydávání časopisu „Vojenská mysl“ a ohlašujeme znovuzrození časopisu „Vojenské rozhledy“. Chceme při této příležitosti ujistit čtenáře o tom, že zdaleka nejde o pouhou změnu názvu. Rozhodující pro tuto změnu jsou důvody koncepční, nanejvýše spjaté s teoretickým řešením aktuálních a perspektivních, vpravdě historických úkolů výstavby naší armády, armády svrchovaného demokratického státu České a Slovenské Federativní Republiky.

Aniž bychom nyní chtěli zevrubně bilancovat úlohu Vojenské mysli, byly její stránky po léta objektivně spojeny se zařazením Československé armády do uskupení Varšavské smlouvy, jejím posláním a charakterem v rámci tohoto, dnes již neexistujícího paktu. Tato skutečnost přirozeně určovala základní profil časopisu, jeho poplatnost strategii, operačnímu umění a taktice, v širším slova smyslu axiomům tehdejší sovětské vojenské vědy. Zcela logicky mnohé klíčové otázky vojenství, zejména doktrinální a strategické, byly pro autorskou obec předmětem tabu, cenzura i autocenzura připouštěla pouze tzv. rozpracovávání stanovených dogmat. Přesto se někteří autoři snažili přinést na stránky časopisu určité své specifické přístupy k některým, samozřejmě parciálním a okrajovým tématům. Po událostech v listopadu 1989 se Vojenská mysl hlásí k revolučním demokratickým ideálům a své stránky věnuje přípravě zásadních změn v rozvoji československé armády.

Určitě bude nezbytné a záslužné podrobit jednotlivé ročníky a čísla Vojenské mysli historické analýze v souvislosti s hodnocením celého předcházejícího vývoje v armádě.

Vojenské rozhledy byly vojensko-teoretickým časopisem Čs. armády v epoše demokratického rozvoje Československa. V podstatě se zrodily s jeho vznikem a zanikly s jeho tragickým přerušením, časopis Vojenské rozhledy sehrál významnou roli nejen v rozvoji čs. vojenství, krystalizaci a třibení názorů na kardinální otázky obrany svrchovanosti naší předválečné republiky, ale současně i sjednocoval myšlení a chování především důstojnického sboru armády. Kladl si vznešený cíl, název tomu napovídal, soustavně rozšiřovat jeho obzor o nové teoretické poznatky i praktické zkušenosti domácí i zahraniční. Chceme na tuto tradici navázat, stejně jako ve zcela nové konkrétní historické situaci hodláme tvůrčím způsobem zhodnotit podněty a odkazy vojenského myšlení u nás i v zahraničí.

Co očekáváme a slibujeme si od Vojenských rozhledů, které začnou vycházet počátkem roku 1992.

Všeobecně řečeno, časopis, a to si jistě všichni přejeme, by měl především přispívat k formulování stále aktuální filozofie řízení Československé armády. Je žádoucí, aby se

jeho autoři ve svých statích zamýšleli nad cíli jejího rozvoje k bližším i vzdálenějším časovým horizontům, jakož i cestami k dosažení zvolených cílových stavů. To je kardinální téma a neustále živé, neboť si vyžaduje permanentní konfrontaci s poznatky o domácím i zahraničním vývoji - politickém, sociálně ekonomickém, vojenském, vědeckotechnickém, předpokládá predikci budoucích potenciálních situací a optimálních odezev na ně. Nové velení čs. armády se rozhodlo nastoupit cestu řízení pomocí cílů. Máme k dispozici soustavu cílů rozvoje ČSA a CO ČSFR do roku 2005. Je výhledovým dokumentem prvořadého orientačního významu. Zároveň je výzvou ke stálé aktualizaci i hledání variantních řešení. Primární jsou přirozeně cíle, orientují nás k tomu „CO“ a „ČEHO“ chceme nebo bychom chtěli dosáhnout. Nejde však jen o stanovení cílů globálních, charakteru převážně obecného, ale i o volbu cílů nižších řádů, cílů svým způsobem instrumentálních, jejichž uskutečnění přispěje k dosažení cílů strategicky významnějších. Musíme ale hledat i další cesty k tomu „JAK“ naše vize úspěšně uvést v život.

V kontextu základní filozofie řízení očekáváme, že Vojenské rozhledy budou nabízet nejrůznější originální přístupy v oblasti strategie, operačního umění, taktiky, ale i přímého řízení a zabezpečení vojsk, výzbroje armády, organizace výcviku a života jednotek ČSA. Pojetí časopisu současně předpokládá i pravidelné řešení tematiky z oblasti sociálního a humanitárního rozvoje armády, sociálně psychologických a demokratických aspektů systému řízení a velení, personalistiky, vojenského vzdělávání, výchovy a kultury. Moudrá a nezbytná bude orientace „Rozhledů“ i do oblasti ekonomické politiky armády a jejího uskutečňování, komerce a hospodárnosti v podmínkách čs. tržního hospodářství. Dále chceme stránky nového časopisu věnovat i vzájemným vztahům armády a československé veřejnosti, zvláště s cílem přispívat k prohloubení pocitů občanské odpovědnosti za obranu republiky.

Skutečnost, že časopis bude v rozhodující míře svým charakterem teoretickým fórem, neznamená, že nebude zobecňovat praktické zkušenosti z uskutečňování jejich zásadních přeměn.

Očekáváme, že vydávání Vojenských rozhledů přispěje k rozvoji československé vojenské vědy, bude stimulovat tolik potřebné tvůrčí myšlení a inovační kroky při budování moderní armády demokratického státu. Pravidelně v něm proto naleznou i místo moderní poznatky a zkušenosti armád vyspělých zemí. Časopis se bude podílet i na utváření vojenského „pojmosloví“ pravidelným vydáváním slovníčku základních pojmů.

Chceme, aby nový časopis byl i svým vzhledem pestřejší, nejen svým obsahem, ale i grafickou formou poutavější. Počítáme ročně s deseti čísly. Byli bychom rádi, aby se „dobrá věc“ podařila. U časopisu tohoto druhu však záleží nejen na jeho pojetí, ale i na vytvoření dobrého autorského zázemí a aktivní čtenářské obce. Při této příležitosti proto apelujeme na dosavadní čtenáře s výzvou: napište redakci a požádejte též o to své přátele, jakou chcete, aby „Vojenské rozhledy“ měly svou tvář.